

Revisionsberättelse 2023 Herrljunga kommun – Ansvarsfrihet till styrelse och nämnder för år 2023

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

1. Revisionsberättelsen läggs till handlingarna.
2. Kommunfullmäktige ställer sig bakom revisionsberättelsen och beviljar styrelsen, samtliga nämnder och beredningar ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2023.

Sammanfattning av ärendet

Revisorernas syn på verksamheten i nämnderna redovisas för kommunfullmäktige i den årliga revisionsberättelsen som även innehåller ett uttalat stöd, för eller emot, ansvarsfrihet eller anmärkning för nämnd eller beredning sin helhet, enskild ledamot/ersättare i nämnd eller beredning.

I kommunallagen görs ingen skillnad mellan styrelse och nämnd. Det är det s.k. revisionsansvaret som granskas och prövas. Revisorerna ska kontrollera att verksamheten genomförs utifrån fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten, på ett ekonomiskt, tillfredställande sätt och med en tillräcklig intern kontroll. Detta ansvar är i grunden kollektivt, alla i en nämnd har samma möjlighet/skyldighet att väcka ärenden, men även individuellt. Fullmäktiges presidium har tagit del av revisionsrapporten för verksamhetsåret 2023 och ser att inga anmärkningar föreslås för styrelsen, någon nämnd eller beredning.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet

Revisionsrapport och revisionsberättelse för verksamhetsåret 2023

Granskningsrapporter för kommunala bolag och stiftelse

Björn Wilhelmsson
Ordförande kommunfullmäktige

2024-04-17

Till
Fullmäktige i Herrljunga kommun
212000 - 1520

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer i Herrljunga kommun, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt genom utsedda lekmanrevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagorna till revisionsberättelse.

Vi har under året granskat årsredovisning, delårsredovisning, träffat samtliga nämnder samt genomfört fördjupade granskningar.

Vår bedömning

Vi bedömer sammantaget att bildningsnämnden har skött sin ekonomi i allt väsentligt på ett tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Dock bedömer vi att verksamheten inte fullt ut har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt, speciellt när det gäller måluppfyllelsen inom grundskolan. Måluppfyllelsen för läsåret 2022/2023 var relativt låg, vilket väcker frågor kring nämndens effektivitet gällande styrning och ledning av grundskoleverksamheten. Vi uppmanar därför nämnden att snarast genomföra planerade förändringar och åtgärder i syfte att förbättra elevernas lärande och uppnå de uppställda kunskapsmålen.

Vi bedömer sammantaget att kommunstyrelse och övriga nämnder* i Herrljunga kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

**Socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, internservicenämnden, servicenämnden IT/Växel/Telefoni, servicenämnden Ekonomi/Personal, valnämnden, krisledningsnämnden, valberedningen och arvodesberedningen.*

Enligt 6 kap 4§ lagen om kommunal bokföring och redovisning ska inte förpliktelser som intjänats före år 1998 tas upp som skuld eller avsättning. De ska redovisas som ansvarsförbindelser. Vår granskning av årsredovisningen 2023 visar att kommunen endast redovisat pensionsskulden som avsättning och inte som ansvarsförbindelse. Nuvarande redovisning av pensioner är inte överensstämmande med lagen om kommunal bokföring och redovisning. *Vi rekommenderar därför kommunstyrelsen att återgå till en redovisning av kommunens pensionsåtaganden i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.*

Revisorerna i Herrljunga kommun

Vi **bedömer**, trots ovanstående påpekandet, att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi **bedömer** att resultatet i årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål fullmäktige beslutat.

Vi **bedömer** sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är i allt väsentligt förenligt med de finansiella målen. Då det saknas tillräckliga underlag kan vi inte uttala oss om resultatet är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige beslutat om.

Vårt uttalande i ansvarsfrågan

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelse och samtliga nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.**

*** Socialnämnden, bildningsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, internservicenämnden, servicenämnden IT/Växel/Telefoni, servicenämnden Ekonomi/Personal, valnämnden, kristedningsnämnden, valberedningen och arvodesberedningen.*

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2023.

För vår bedömning åberopar vi bifogade bilagor (1–10).

Herrljunga 17 april 2024

Jonny Gustafsson

Göte Olsson

Ann Welander

Lars-Göran Karlsson

Lars-Erik Wessbo

Kent Hassmer

Revisorerna i Herrljunga kommun

Bilagor:

Granskningsrapporter från sakkunniga (1-4):

- Yttrande från auktoriserad revisor - årsredovisning 2023
- Granskningsrapport - måluppfyllelse och god ekonomisk hushållning 2023
- Granskning av kommunens fordonshantering (redan inskickad)
- Granskning av kvalitet inom grundskolan (redan inskickad)

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna för följande aktiebolag (5-9):

- Nossan förvaltningsaktiebolag (556637-5746)
- Herrljunga Elektriska AB (556006-9816)
- Herrljunga Vatten AB (556739-5347)
- Herrljungabostäder AB (556508-0909)
- Stiftelsen Herrljunga Industrielokaler (864000-0892)

Verksamhetsberättelse – kommunrevision (10):

- Revisorernas redogörelse för verksamhet 2023.

YTTRANDE

Till revisorerna i Herrljunga kommun organisationsnummer 222000-1520

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för år 2023-01-01–2023-12-31. Kommunens årsredovisning ingår på sidorna 1-60 i detta dokument.

Våra uttalanden i detta yttrande är förenliga med innehållet i den revisionsrapport som har överlämnats till kommunens förtroendevalda revisorer 2024-04-17.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för Herrljunga kommun för räkenskapsåret 2023-01-01 - 2023-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och årsredovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Herrljunga kommuns finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året. Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Upplysning av särskild betydelse.

Utan att det påverkar våra uttalanden ovan vill vi fästa läsarens uppmärksamhet på den information som lämnas i redovisningsprinciperna gällande redovisning av Pensionsåttagande. Pensionsåttagande redovisas av kommunen enligt fullfonderingsmodellen. Detta innebär att alla pensionsåttaganden redovisas under posten avsättningar i balansräkningen. Enligt 6 kap 4§ lagen om kommunal bokföring ska inte förpliktelser som intjänats före år 1998 tas upp som avsättning. De ska redovisas som ansvarsförbindelser.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt standard för räkenskapsrevision och god revisionssed för kommunal sektor i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga kommun enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och

ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna information återfinns på sidorna 1-35 samt 59-60. Det är kommunstyrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och vårt uppdrag omfattar inte att genomföra en revision av denna information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter.

Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga biträdets ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som del av revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden. En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR. Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Jönköping enligt digital signering

Deloitte AB

Pernilla Rehnberg

Auktoriserad revisor / Ansvarigt sakkunnigt biträde

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

Underskrifterna i detta dokument uppfyller kraven för Avancerad Elektronisk Underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan kontrolleras i alla tjänster som kan validera underskrifter som godkänts av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Använd till exempel valideringstjänsten [Signport](#). För validering med Adobe Acrobat Reader, [läs mer här](#).

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper följer de elektroniska underskrifterna inte med och kan därför inte valideras.

Följande personer har genom sin elektroniska underskrift godkänt innehållet i detta dokument samt försäkrat att angivna uppgifter är korrekta.

Granskning av måluppfyllelse och god ekonomisk hushållning 2023

Herrljunga kommun

April 2024

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Granskningsresultat	5

Sammanfattning

Bakgrund

Deloitte har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat om resultaten för god ekonomisk hushållning är förenliga med de mål som fullmäktige beslutat.

Revisionsfrågor och svar

Revisionsfråga 1

Har kommunstyrelsen genomfört en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de av kommunfullmäktige fastställda målen och har denna bedömning inkluderats i årsredovisningen?

Svar på revisionsfråga 1

Vår samtalade bedömning är att kommunstyrelsen till viss del har genomfört en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de av kommunfullmäktige fastställda målen och har denna bedömning inkluderats i årsredovisningen?

Vår bedömning grundas på att kommunstyrelsen har genomfört en bedömning av de finansiella målen samt en samlad bedömning av kommunövergripande verksamhetsmål, dock inte bedömning av måluppfyllelse för respektive verksamhetsmål.

Revisionsfråga 2

Är kommunstyrelsens bedömning och redovisning av bedömningen av måluppfyllelsen tydlig, välunderbyggd och rättvisande?

Svar på revisionsfråga 2

Vår samtalade bedömning är att kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen för de kommunövergripande målen är ofullständig, otydlig och inte välunderbyggd.

Den samlade utvärderingen av måluppfyllelsen är otydlig, vilket beror på bristande klarhet i de använda metoderna och kriterierna. Det är oklart hur olika mål och indikatorer har integrerats i den totala bedömningen, särskilt eftersom vissa indikatorer saknar data för 2023.

Dessutom finns det en brist på förståelse för vad de angivna nivåerna 'god' och 'medelgod' faktiskt innebär i jämförelse med andra potentiella bedömningsnivåer. Denna osäkerhet

försvårar en korrekt tolkning av hur väl kommunen uppfyller sina mål, och pekar på ett behov av ökad transparens och förtydligande i bedömningsprocessen.

Revisionsfråga 3

Är resultatet i årsredovisningen förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning?

Svar på revisionsfråga 3:

Vår bedömning är att resultaten i årsredovisningen överlag är förenliga med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Denna bedömning grundar sig på att Herrljunga kommun har uppfyllt både balanskravet och alla finansiella mål för 2023. Vidare bedömer kommunstyrelsen att uppfyllandet av verksamhetsmålen är mellan god och medelgod nivå.

Trots bristen på en fullständig samlad bedömning av ekonomisk hushållning i årsredovisningen, indikerar resultaten att kommunen har hanterat sina resurser väl och uppvisar en stabil ekonomisk styrning. Dessa faktorer bidrar till att stärka bilden av kommunens ekonomiska hushållning och ger en positiv signal om dess långsiktiga hållbarhet.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen

- att se över möjlighet att ytterligare förtydliga kriterier och metodik för bedömning av måluppfyllelse (kommunövergripande mål).
- att överväga om indikatorer som inte går att mäta årligen verkligen ger en god grund för bedömning av kommunens måluppfyllelse.
- att i större utsträckning beakta verksamhetsmässiga aspekter (verksamhetsmål) vid bedömning av ekonomisk hushållning.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen även

- att bedöma vilka tillgångar som bör redovisas som finansiell leasing och vilka tillgångar som fortsatt bör hanteras som operationell leasing.
- att tillämpa en redovisningsmetod för pensionerna som är i överensstämmelse med den metod som lagen om kommunal bokföring och redovisning anger.
- att se över redovisningen av schablonbidrag för flyktingar genom att intäktsföra bidragen i enlighet med god redovisningssed.

Jönköping den 2024-04-17

DELOITTE AB

Revsul Dedic
Certifierad kommunal revisor

Shkurte Bilalli
Verksamhetskonsult

Inledning

Bakgrund

Enligt 11 kap. 1 § i kommunallagen (2017:725) ska kommuner upprätthålla en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. God ekonomisk hushållning handlar framför allt om balans mellan inkomster och utgifter, dvs. att säkerställa att kommunens inkomster och utgifter är i balans över tid samt att kommunens resurser används effektivt, dvs. att resurserna användas på ett sätt som maximerar nytta och värde för kommuninvånarna, och att onödiga kostnader och slöseri undviks. Det handlar även om att kommunen ska planera och förvalta sin ekonomi på ett sätt som inte bara upprätthåller balans på kort sikt utan också säkerställer ekonomisk hållbarhet på lång sikt.

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att definiera och fastställa riktlinjerna för god ekonomisk hushållning inom den egna kommunen. Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning innehåller de finansiella och verksamhetsmässiga mål som kommunfullmäktige har fastställt. De finansiella och verksamhetsmässiga mål som kommunfullmäktige har fastställt. Dessa ska årligen följas upp och redovisas. Dessa mål är centrala för att styra och följa upp kommunens ekonomiska förvaltning och verksamhet. Inkluderingen av specifika mål hjälper till att konkretisera vad god ekonomisk hushållning innebär i praktiken för den aktuella kommunen och utgör grunden för bedömning och uppföljning.

Enligt kommunallagen är ansvarar kommunstyrelsens för att övervaka och samordna kommunens totala verksamhet och ekonomiska förvaltning, vilket inkluderar att göra en samlad utvärdering av måluppfyllelse i enlighet med de riktlinjer och mål som kommunfullmäktige har beslutat. Kommunstyrelsen har därmed ansvar för att

bedöma i vilken utsträckning de av fullmäktige fastställda verksamhetsmässiga och finansiella målen och därmed god ekonomisk hushållning för verksamhetsår har uppnåtts. Denna bedömning ska tydligt redovisas i årsredovisningen.

De förtroendevalda revisorerna ska granska och bedöma om kommunstyrelsen har fullgjort sin uppgift att göra denna bedömning av måluppfyllelsen på ett korrekt sätt och att rapporteringen i årsredovisningen är tydlig och korrekt. Revisorernas uppgift i första hand

utvärdera om den process genom vilken kommunstyrelsen bedömer och rapporterar måluppfyllelsen är adekvat och om den information som presenteras i årsredovisningen ger en rättvisande bild. Revisorernas ska även uttala sig om den redovisade måluppfyllelse av såväl finansiella mål som verksamhetsmål och god ekonomisk hushållning samt om resultatet är förenligt med de mål och uppdrag fullmäktige beslutat.

Granskningen är viktig del av förtroendevalda revisorernas arbete eftersom det direkt relaterar till kommunens ansvar att förvalta offentliga medel på ett effektivt, ansvarsfullt och hållbart sätt. En sådan granskning är avgörande för att upprätthålla förtroendet bland invånarna, säkerställa att resurser används på bästa möjliga sätt och bidra till en långsiktig hållbar ekonomisk utveckling.

Revisionsfrågor

- Har kommunstyrelsen genomfört en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de av kommunfullmäktige fastställda målen, och har denna bedömning inkluderats i årsredovisningen?
- Är kommunstyrelsens bedömning och redovisning av bedömningen av måluppfyllelsen tydlig, välunderbyggd och rättvisande?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen: Kommunallag samt fullmäktiges beslut avseende verksamhetsmässiga och finansiella mål samt god ekonomisk hushållning.

Avgränsning och metod

Granskningsåtgärderna har utförts genom en översiktlig granskning, baserad på en genomgång av Herrljunga kommuns årsredovisning samt genom avstämningssamtal med de tjänstepersoner på kommunen som ansvarar för relevant information.

Den version av årsredovisningen som granskats är ett utkast Deloitte erhållit.

Granskningsresultat

God ekonomisk hushållning

Enligt 11 kap. 1 § i kommunallagen (2017:725) är det obligatoriskt för kommuner att upprätthålla en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Regeringens proposition 2003/04:105 understryker att kommuner bör ange mål och riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning både för verksamheten i stort och för den ekonomiska förvaltningen. Det betonas vikten av att dessa mål och riktlinjer kännetecknas av realism och förmåga till handling samt att de regelbundet utvärderas och revideras.

Propositionen specificerar inte närmare vilka delar av kommunal verksamhet som ska inkluderas, eller de exakta målen och riktlinjernas omfattning och innehåll, utan framhåller behovet av ett tydligt samband mellan använda resurser, prestationer, resultat och effekter. Detta förutsätter avancerad planering, beredskap för åtgärder, mätbara mål samt en pålitlig redovisning som tydligt visar eventuella avvikelser från de uppsatta målen.

Ansvaret för att definiera och etablera riktlinjer för god ekonomisk hushållning, vilket inkluderar både ekonomin och verksamheten i större skala, vilar på kommunfullmäktige.

Herrljunga kommun har fastställt riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning i policyn "Verksamhets- och ekonomistyrningsprinciper", godkänd av kommunfullmäktige den 19 september 2022.

Policyn definierar god ekonomisk hushållning som krav på att varje generation själv bär kostnaderna för sin konsumtion, att kommunens balanskravsresultat ska vara positivt och att en ekonomisk buffert underhålls för att hantera oförutsedda händelser och konjunktursvängningar.

Från ett verksamhetsperspektiv betonar policyn behovet av tydlig koppling mellan ekonomi och verksamhet, effektiv resursanvändning och att prestationer samt resultat kräver väldefinierade mål och noggrann uppföljning. Kommunens vision "Växtkraft 10 000" och dess tre fokusområden med nio övergripande mål, som omprövas vid varje ny mandatperiod, styr verksamheten.

Nämnder och förvaltningar utvecklar nämndspecifika mål som stödjer de övergripande kommunmålen, integrerat i deras budget- och verksamhetsplaner.

Kommunstyrelseförvaltningen leder processen för analys och uppföljning av mål, vilket genomförs två gånger per år vid delårs- och årsbokslut. Denna metodik är central för att upprätthålla och förbättra kommunens service och ekonomiska ställning.

Bedömning av måluppfyllelsen

I enlighet med kommunallagen (2017:725) bär kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för att övervaka och koordinera kommunens totala verksamhet och dess ekonomiska styrning. Detta innefattar en utvärdering av huruvida de mål och riktlinjer som beslutats av kommunfullmäktige, har uppnåtts.

Enligt lagens direktiv är det kommunstyrelsens skyldighet att bedöma och tydligt rapportera graden av måluppfyllelse i årsredovisningen, samt att verifiera att årsredovisningen är korrekt och ger en rättvisande bild av kommunens ekonomiska situation.

Finansiella mål

Nedan redovisas utfall och kommunstyrelsens samlade bedömning av finansiella mål för 2023:

Finansiella mål	Målvärde och utfall enligt årsredovisningen	Kommunstyrelsens samlade bedömning
Resultatmål	Mål: Resultatöverskott som motsvarar 2% av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning över tid. Utfall: 3,0%	God måluppfyllelse.
Soliditet	Mål: Soliditeten ska långsiktigt uppgå till minst 35 % (ansvarsförbindelsen medräknad). Utfall: 46,5 %	God måluppfyllelse.
Investeringar	Mål: Nettoinvesteringarna ska under en rullande femårsperiod finansieras till 70 % med egna medel. Utfall: 87%	God måluppfyllelse.

Herrljunga kommuns sammanställda redovisning visar ett resultat på 23 mnkr för 2023, en försämring med 32 mnkr jämfört med föregående år, motsvarande 7 % av den totala omsättningen. Trots detta överträffar resultatet det finansiella målet på minst 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag under en treårsperiod, med ett resultat på 3,0 % för året. Nettokostnaderna visar en negativ budgetavvikelse på 3,1 mnkr, en försämring med 15,1 mnkr från förra året. Nettoinvesteringarna uppgår till 98,7 mnkr, en minskning med 84,7 mnkr

till följd av höga kostnader för om- och tillbyggnad av Hagens demensboende år 2022. Koncernens investeringar har egenfinansierats till 86,6 %, en förbättring med 17,6 procentenheter. Årets budget för investeringar var 131,1 mnkr, med en avvikelse på 87 mnkr. Trots detta var egenfinansieringen av investeringsutgifterna 113,5 %, vilket markerar en signifikant förbättring. Soliditeten, som mäter den finansiella styrkan på lång sikt, har ökat till 46,5%, upp 3 procentenheter från föregående år, vilket visar på en starkare finansiell position

Kommunövergripande mål

Nedan presenteras de arton verksamhetsmål samt nämndernas bedömning av måluppfyllelsen.

Fokusområde	Kommunövergripande mål	Kommunstyrelsens samlade bedömning
Fokusområde 1: En hållbar och inkluderande kommun.	Mål 1: Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden [16 indikatorer].	Bedömning ej gjord
	Mål 2: Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning. [3 indikatorer].	God måluppfyllelse
	Mål 3: Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet. [9 indikatorer].	Bedömning ej gjord
Fokusområde 2: En välkomnande och attraktiv kommun.	Mål 4: Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande. [15 indikatorer].	Bedömning ej gjord
	Mål 5: Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och verka och leva i. [20 indikatorer].	Bedömning ej gjord
	Mål 6: Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen. [6 indikatorer].	Bedömning ej gjord
Fokusområde 3: En utvecklande kommun.	Mål 7: Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet. [1 indikator].	Bedömning ej gjord
	Mål 8: Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv. [6 indikatorer].	Bedömning ej gjord
	Mål 9: Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande. [9 indikatorer].	Bedömning ej gjord

När det gäller de verksamhetsmässiga aspekterna följs upp de tre fokusområden genom nio olika mål (tre per fokusområde), vilka i sin tur bedöms genom 85 olika indikatorer.

Kommunstyrelsen har inte genomfört en samlad bedömning för varje kommunövergripande mål individuellt, utan endast gjort en helhetsbedömning för samtliga mål.

På grund av detta kan vi inte ge en specifik bedömning av kommunstyrelsens arbete i detta avseende.

Balanskrav

Nedan presenteras resultat från årsredovisningen gällande balanskravet för 2023:

Uppgifter i årsredovisningen	Balanskravet uppfyllt	Deloitte's bedömning
Kommunen redovisar ett resultat om 19,5 mnkr, efter justering för fullfonderingens effekter är utfallet 22,3 mnkr.	Ja	Deloitte delar bedömningen.

Sammanfattande bedömning – måluppfyllelse

Kommunstyrelsen i Herrljunga har bedömt att de tre finansiella målen för 2023 har en god måluppfyllelse, en bedömning vi delar. Resultaträkningen visar att årets resultat är 22,3 mnkr och balanskravsresultatet 19,5 mnkr, vilket innebär att balanskravet för året uppfylls.

I de verksamhetsmässiga aspekterna följs tre fokusområden genom nio mål (tre per fokusområde), bedömda via 85 indikatorer. Kommunstyrelsen har gjort en samlad bedömning för de tre finansiella målen och en generell bedömning för de övriga åtta målen (exkluderande mål 2 om god ekonomisk hushållning). Bedömningen för de finansiella målen är god och för de övriga målen varierar mellan god och medelgod.

Det är dock oklart vad dessa nivåer betyder i relation till andra möjliga bedömningsnivåer. Dessutom är det ottydligt vilka metoder och kriterier som använts för den samlade bedömningen, hur olika mål och indikatorer har vägts samman och huruvida alla indikatorer inkluderats i bedömningen, då vissa saknar data för 2023.

Med hänsyn till detta bör kriterierna för hur måluppfyllelse bedöms förtydligas och hur dessa bedömningar genomförs. Det är även viktigt att utvärdera om indikatorer som inte kan mätas årligen verkligen bidrar till en adekvat bedömning av måluppfyllelsen inom kommunen.

Balanskravet är ett krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader som regleras i kommunallagen. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre kommande åren. Ett ej uppnått balanskrav innebär att underskottet ska återställas inom de tre kommande åren.

Enligt årsredovisningen kommer kommunfullmäktige i att anta en åtgärdsplan avseende balanskravet.

Sammanfattande bedömning - god ekonomisk hushållning

Som det framgår ovan har Herrljunga kommun uppfyllt balanskrav för 2023. Vidare, har samtliga tre finansiella mål uppfyllt för 2023. Kommunstyrelsen gör bedömning att måluppfyllelse av verksamhetsmål är god till medelgod.

Det saknas dock en samlad bedömning för god ekonomisk hushållning, där både verksamhetsmål och finansiella mål beaktas samtidigt. Regeringens proposition från 2003/04:105 betonar att kommuner bör fastställa både mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, omfattande både den övergripande verksamheten och den ekonomiska förvaltningen. För att uppnå en mer robust och fullständig utvärdering av kommunens ekonomi och dess bidrag till verksamhetsmässiga mål och invånarnas välfärd rekommenderas en integrerad analys som inkluderar både ekonomiska och verksamhetsmässiga mål.

Sammanfattningsvis, trots avsaknaden av en komplett samlad bedömning av ekonomisk hushållning i årsredovisningen, visar resultaten att kommunen har en god resurshantering och stabil ekonomisk styrning. Detta stärker bilden av kommunens ekonomiska hushållning.

Övriga iakttagelser och rekommendationer vid granskningen

I tabellen nedan redovisas sammanställs av övriga iakttagelser och rekommendationer som identifierats i samband med granskningen.

Område	Återkoppling till årsredovisningen	Deloitte's rekommendation
Materiella anläggningstillgångar	<p>Finansiell leasing</p> <p>Vi har noterat att kommunen inte redovisar några tillgångar som finansiell leasing. Enligt RKR 5 ska "ett leasingavtal klassificeras som ett finansiellt leasingavtal, om det innebär att den framtida servicepotential eller ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren." Vissa tillgångar kommer fortsatt att redovisas som operationell leasing. Kommunen har inte gjort någon bedömning av detta och därmed har RKR 5 inte tillämpats i redovisningen 2023.</p>	<p>Vi rekommenderar kommunstyrelsen att bedöma vilka tillgångar som bör redovisas som finansiell leasing och vilka tillgångar som fortsatt bör hanteras som operationell leasing. Som grund för denna bedömning bör RKR 5 användas.</p>
Avsättningar	<p>Avsättning för pensioner</p> <p>Efter beslut i kommunfullmäktige har Herrljunga kommun sedan 2019 redovisat pensioner enligt fullfonderingsmodellen. Detta innebär att alla pensionsåtaganden redovisas under posten avsättningar i balansräkningen. Kommunen redovisade tidigare åtaganden för pensioner gjorda innan 1998 som ansvarsförbindelser – i årsredovisningen 2022 redovisas 0 kr som ansvarsförbindelse för pensioner men 178,7 mkr som avsättning för pensioner. Enligt 6 kap 4§ lagen om kommunal bokföring och redovisning ska inte förpliktelser som intjänats före år 1998 tas upp som skuld eller avsättning. De ska redovisas som ansvarsförbindelser. Dvs. kommunens redovisning av pensionsskulden sker inte på det sätt som lagstiftaren tänkt. Den förändring som kommunen beslutade om ledde också till att kommunens egna kapital sjönk.</p>	<p>Vi rekommenderar kommunstyrelsen att tillämpa en redovisningsmetod för pensionerna som är i överensstämmelse med den metod som lagen om kommunal bokföring och redovisning anger. Den redovisningsmetod som Herrljunga kommun använder är ännu inte införd i lagen.</p>
Resultaträkning	<p>Schablonbidrag för flyktingar</p> <p>Schablonbidrag för flyktingar Vad gäller schablonbidrag för flyktingar så anger kommunen följande som redovisningsmetod; Varje enskilt års över- respektive underskott balanseras för att inte påverka kommunens egna medel. Tre år efter det ankomstår som målgruppen kommit till Herrljunga kommun redovisas ett resultat. Finns det ett överskott för avräknad ankomstgrupp, och gruppen finns kvar, kan överskottet balanseras i ytterligare två år. Därefter ska överskottet redovisas till årets resultat. På motsvarande sätt redovisas ett underskott för avräknad grupp i årets resultat senast tre år efter ankomståret. Vi anser att kommunen inte bokför dessa intäkter på det sätt som nämns i RKR's rekommendationer och därmed inte i enlighet med god redovisningssed.</p>	<p>Vi rekommenderar kommunstyrelsen att se över redovisningen av schablonbidrag för flyktingar genom att intäktsföra bidragen i enlighet med god redovisningssed.</p>

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories (collectively, the “Deloitte organization”) serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte’s approximately 330,000 people make an impact that matters at www.deloitte.com.

Our advice is prepared solely for the use of the client. You may not disclose it or its contents to any other person without our prior written consent. No other person may rely on the advice and we accept no responsibility to any other person.

© 2024 For more information, contact Deloitte AB.

HERRLJUNGA KOMMUN

Revisorernas redogörelse för verksamhetsåret 2023

2024-04-17

Innehållsförteckning.

1. Organisation och uppdrag	2
1.1 Kommunrevisionens uppdrag	2
1.2 Organisation, ekonomi och utbildning	2
2. Verksamhet och insatser	2
2.3.1 Grundläggande granskning	3
2.3.2 Fördjupade granskningar	3
2.3.3 Granskning av bokslut och årsredovisning 2023	4
2.4 Lekmannarevision	5

1. Organisation och uppdrag

1.1 Kommunrevisionens uppdrag

Kommunrevisionen är kommunfullmäktiges granskningsorgan och har till uppgift att granska nämnders och styrelsernas verksamhet. Revisorernas uppgift enligt kommunallagen är att granska all verksamhet som bedrivs inom styrelser och nämnders ansvarsområden i den omfattning som följer av god revisionsordning.

Kommunrevisionen utförs på kommunfullmäktiges uppdrag av förtroendevalda revisorer med biträde av sakkunniga yrkesrevisorer inom ramen för gällande reglemente och god revisionsordning. Revisorerna bestämmer själva inom tilldelade ekonomiska ramar inriktning och omfattning av sin granskning.

Vi, förtroendevalda revisorer i Herrljunga kommun har granskat kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet i syfte att bedöma och pröva om verksamheterna har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom nämnderna har varit tillräcklig.

De valda lekmannarevisorerna har också granskat verksamheten i kommunala bolag i syfte att bedöma och pröva om verksamheterna har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen inom bolagen har varit tillräcklig.

Granskningen har utförts i enlighet med den beslutade revisionsplanen. Revisionsplanen baserades på den bedömning av väsentlighet och risk som vi revisorer har utfört med stöd av sakkunniga biträden.

1.2 Organisation, ekonomi och utbildning

Enligt reglemente för kommunrevisionen ska revisionsgruppen i Herrljunga kommun bestå av 6 förtroendevalda revisorer.

Namn	Uppdrag	Övriga uppdrag
Jonny Gustafsson	Revisor, ordf.	Lekmannarevisor för Nossans Förvaltningsaktiebolag.
Göte Olsson	Revisor, v. ordf.	Lekmannarevisor för Herrljunga Bostäder AB och Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler.
Ann Welander	Revisor	Lekmannarevisor för Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Vatten AB.
Lars-Erik Wessbo	Revisor	Lekmannarevisor för Herrljunga Elektriska AB och Herrljunga Vatten AB.
Lars-Göran Karlsson	Revisor	Lekmannarevisor för Herrljunga Bostäder AB och Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler.
Kent Hassmer	Revisor	Lekmannarevisor för Nossans Förvaltningsaktiebolag.

För fullgörande av revisionen har revisorerna biträtts av Deloitte AB. Avtal med sakkunniga biträden innebär att Deloitte AB granskar delårsbokslut, årsredovisning samt vid behov genomför de fördjupande granskningar som revisorerna finner påkallade. Deloitte stödjer även revisorerna i det löpande revisionsarbetet.

Revisorernas verksamhet för 2023 har bedrivits inom tilldelad ekonomisk ram. Under året har revisorerna deltagit i flera utbildningar och aktiviteter anordnade av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), inklusive utbildningar om god revisionsordning och webbutbildning om lekmannarevision. Revisorerna har även deltagit i en erfarenhetsutbytesdag arrangerad av Deloitte, med åtta andra kommuner samt i regionala revisorsträffar.

2. Verksamhet och insatser

Nedan redovisas kommunrevisorernas sammanträden, granskningsinsatser, dialogmöten och övrig informationsinsamling under 2023.

2.1 Sammanträden och övriga möten

Revisorerna har under året haft 11 ordinarie sammanträden. Till dessa har politiska företrädare och tjänstemän bjudits in för att presentera sina ansvarsområden eller för en redovisning av frågeställningar som revisorerna aktualiserat. Utöver ordinarie sammanträden och möten med politiska företrädare och tjänstemän har revisorerna haft särskilda överläggningar med vissa nämnder.

Utöver möten med politiska företrädare och tjänstemän från kommunstyrelsen och nämnder har kommunrevisionen har även haft möten och överläggningar med kommunfullmäktiges presidium under 2023. Där bland annat revisionens budget, revisionens uppdrag samt information om genomförda, pågående och planerade granskningar har diskuterats.

2.2 Kommunikation och information

Revisorerna i Herrljunga kommun är väl kända för allmänheten, vilket medfört att information och kommunikation huvudsakligen skett i form av enskilda samtal med kommuninvånare som hört av sig till revisorerna. Förda samtal och/eller framförda synpunkter har rapporterats till revisionskollegiet.

2.3 Sammanfattning av årets granskning

Årets granskning har baserats på en risk- och väsentlighetsbedömning av styrelsens och nämndernas verksamhet. Bedömningen har legat till grund för revisionsplanen för 2023. Granskningen har skett genom grundläggande granskning av styrelse och nämnder, granskning av delårsbokslut och årsbokslut/årsredovisning samt fördjupade granskningar.

2.3.1 Grundläggande granskning

Löpande bevakning

Revisionen har löpande följt nämndernas arbete genom att ta del av protokoll och handlingar. Utöver läsning av protokoll och handlingar och dialogmöten har politiska företrädare och tjänstemän bjudits in för att presentera sina ansvarsområden eller för en redovisning av frågeställningar som revisorerna aktualiserat, bland annat ordförande och v. ordf. socialnämnden, kommundirektören, förvaltningschefer samt ekonomichefen.

Dialogmötena

Under hösten 2023 har revisorerna genomfört dialogmöten med presidier och förvaltningschefer från flera nämnder inom kommunen, som kommunstyrelsen, bildningsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, internservicenämnde samt servicenämnderna. Syftet med dessa möten har varit att öka kännedomen om nämndernas förutsättningar, beslut, ambitioner och interna kontroll samt att stärka kommunikationen mellan revisorerna och nämnderna/styrelsen.

Huvudsakligen har frågorna berört områden såsom: mål och måluppfyllelse, ekonomi, budget, ekonomistyrning och kostnadskontroll, intern kontroll inkl. nämndernas egna riskanalyser samt uppföljning av tidigare granskningar. Utöver dessa gemensamma övergripande frågor har ett antal mer nämndspecifika verksamhetsområden behandlats vid träffarna. Efter varje möte har revisorerna sammanställt sina väsentligaste iakttagelser och delgett dessa till respektive nämnd genom en missivskrivelse.

2.3.2 Fördjupade granskningar

Förtroendevalda revisorer har under 2023 med stöd av Deloitte genomfört två fördjupade granskningar, samt granskning av delårs-, årsredovisningen (räkenskaper) och granskning av måluppfyllelse samt god ekonomisk hushållning 2023.

Granskning av kommuns hantering av fordon.

Granskningen syftade till att utvärdera Herrljunga kommuns hantering av fordon, med fokus på ändamålsenlighet och intern kontroll. Revisionen visar att kommunens hantering av fordon i viss mån är ändamålsenlig och att intern kontrollen är tillräcklig, men identifierar även områden för förbättring.

Baserat på granskningens resultat rekommenderas följande åtgärder för kommunstyrelsen, som har ansvar för att leda och koordinera kommunens verksamhet:

- Förtydliga ansvarsfördelningen för fordonshantering på politisk nivå. Det är viktigt att tydligt definiera och kommunicera hur ansvaret fördelas mellan kommunstyrelsen och andra berörda parter.
- Utveckla och implementera en kommunövergripande policy för fordonshantering. Denna policy bör integrera och harmonisera befintliga styrdokument för att skapa en enhetlig ram för alla verksamhetsområden.
- Översyn och utveckling av bilpoolens policyer, bokningssystem och uppföljningsrutiner. Anpassa bilpoolens storlek, tillgänglighet och användningsfrekvens efter kommunens faktiska transportbehov.

För kommunstyrelsen och nämnderna, som använder och hanterar fordonen, rekommenderas:

- Förstärka internkontrollen av fordonshantering genom att systematisera och kontinuerligt följa upp processen från behovsanalys och inköp till användning och avyttring av fordon.

- Genomföra regelbundna och målinriktade utbildningsinsatser för att öka medvetenheten och kunskapen om korrekt hantering och ansvarsfull användning av kommunens fordon.

Dessa rekommendationer syftar till att förbättra och säkerställa en effektiv och ansvarsfull hantering av kommunens fordon, vilket är avgörande för att uppnå kostnadseffektivitet och hållbarhet i kommunens fordonsflotta.

För detaljerad information om granskningens resultat hänvisas till upprättad granskningsrapport.

Granskning av kvalitet i grundskolan

Granskningen av kvalitetsarbetet i grundskolan i Herrljunga kommun utfördes för att bedöma om bildningsnämnden bedriver ett tillfredställande och ändamålsenligt arbete. Granskningen visar att nämnden i stor utsträckning lyckas med sitt kvalitetsarbete, men det finns fortfarande utmaningar som kräver ytterligare åtgärder.

Utifrån granskningen har följande rekommendationer riktats till bildningsnämnden för att förbättra och förfinas kvalitetsarbetet inom grundskolan:

- Utveckla en enhetlig och övergripande modell för dokumentation av kvalitetsarbetet. Modellen bör vara intuitiv och tydliggöra sambanden mellan olika delar av kvalitetsarbetet, vilket underlättar översikt och uppföljning.
- Införa specifika utbildningsprogram och resurser för lärare och pedagogisk personal. Dessa program bör inriktas på att stärka kompetensen i att anpassa undervisningen för elever med NPF-diagnoser och elever från socioekonomiskt utsatta områden.
- Genomföra en omfattande översyn av resursfördelningen inom grundskolan. Detta för att säkerställa att resurserna allokeras på ett sätt som bäst möter både elevers och lärares behov.
- Etablera en omfattande plan för att förbättra trygghet och studiero på högstadiet. Planen ska innehålla adekvata åtgärder och regelbunden uppföljning av dess genomförande.
- Utveckla och implementera en strategi för att stabilisera ledningsnivån inom grundskolan. Särskilt fokus bör läggas på stöd till och bibehållande av rektorer.
- Implementera en inkluderande och transparent process för genomförandet av förändringar inom grundskolan. Detta säkerställer att alla berörda parter är informerade och engagerade i processen.

Dessa rekommendationer syftar till att stärka och vidareutveckla bildningsnämndens kvalitetsarbete, för att ytterligare förbättra utbildningsmiljön och lärandeutfallen för eleverna i Herrljunga kommun.

För detaljerad information om granskningens resultat hänvisas till upprättad granskningsrapport.

2.3.3 Granskning av bokslut och årsredovisning 2023

Från och med år 2023 kommer granskningen av årsredovisningen i Herrljunga kommun att utföras enligt standard för kommunal räkenskapsrevision, ISA-standard. Denna nya standard fokuserar främst på räkenskaper och de finansiella aspekterna av kommunens verksamhet. Med tanke på att förtroendevalda revisorer, enligt kommunallagen, även är ansvariga för att granska och uttala sig om måluppfyllelse för finansiella och verksamhetsmässiga mål samt ekonomisk hushållning som beslutats av kommunfullmäktige har granskning av årsredovisningen för 2023 delats upp i två separata delar:

Del 1: Granskning av räkenskaper och finansiella delar: Denna del fokuserar på granskning av kommunens räkenskaper för att säkerställa att de är korrekt upprättade och ger en rättvisande bild av kommunens ekonomiska ställning.

Del 2: Granskning av måluppfyllelse och god ekonomisk hushållning: Denna del inriktar sig på att utvärdera hur väl kommunen har uppnått de mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fastställts av kommunfullmäktige.

För varje del av granskningen har separata dokument eller rapporter tagits fram för att tydliggöra resultaten och underlätta uppföljning och bedömning av kommunens prestationer.

Granskning av räkenskaper och finansiella delar

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun har Deloitte AB genomfört en granskning av kommunens årsbokslut för 2023. Denna revision har utförts enligt ISA-standard. Resultaten och bedömningarna från granskningen har dokumenterats i ett särskilt yttrande från auktoriserad revisor från Deloitte, vilket har överlämnats till

kommunens revisorer. *För detaljerad information om granskningens resultat hänvisas till upprättad yttrande från auktoriserad revisor.*

Granskning av måluppfyllelse och god ekonomisk hushållning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har Deloitte AB granskat Herrljunga kommuns årsredovisning för 2023 med fokus på måluppfyllelse och god ekonomisk hushållning. Syftet med granskningen var att bedöma följande aspekter:

- Har kommunstyrelsen genomfört en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de mål som fastställts av kommunfullmäktige? Har denna bedömning inkluderats i årsredovisningen?
- Är kommunstyrelsens bedömning och redovisning av måluppfyllelsen tydlig, välunderbyggd och rättvisande?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning?

Resultaten och bedömningarna från granskningen har dokumenterats i en särskild granskningsrapport, vilket har överlämnats till kommunens revisorer. *För detaljerad information om granskningens resultat hänvisas till upprättad granskningsrapport.*

2.4 Lekmannarevision

Vi, lekmannarevisorer i Herrljunga kommun har genomfört granskning av Nossan förvaltningsaktiebolag, Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Vatten AB, Herrljungabostäder AB samt Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler.

Dessa granskningar har genomförts i enlighet med kommunallagen och god revisionssed inom kommunal verksamhet. Granskningarna syftade till att säkerställa att bolagens verksamheter sköts i enlighet med de beslut som ägarna, det vill säga kommunfullmäktige, har fattat. Fokus låg på att kontrollera att dessa beslut verkställdes korrekt och att verksamheterna håller sig inom de ramar som bolagsordningarna och ägardirektiven stipulerar.

Under granskningen genomfördes samtal med ordförande och vd i varje bolag. Dessa samtal täckte viktiga områden som verksamhetens struktur, intern kontroll, finansiella resultat samt nuvarande och framtida utmaningar och planer. Resultaten och bedömningarna från granskningarna har dokumenterats i särskilda granskningsrapporter. *För detaljerad information om granskningens resultat för varje specifikt bolag hänvisas till respektive bolags granskningsrapport.*

Herrljunga den 17 april 2024

Jonny Gustafsson

Göte Olsson

Ann Welander

Lars-Göran Karlsson

Lars-Erik Wessbo

Kent Hassmer

Till styrelse och årsstämman för

Herrljunga Elektriska AB med org. nr. 556006-9816

Till *kommunfullmäktige* i **Herrljunga kommun**

Granskningsrapport för år 2023

Bakgrund

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut. Styrelsens och VD:s ansvar gäller även föreskrifter, kommunala ändamål och befogenheter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamheten och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Vi av fullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer, har granskat Herrljunga Elektriska AB:s verksamhet under räkenskapsåret 2023.

Genomförande

Vi, lekmannarevisorer har tillsammans med sakkunnigt biträde genomfört samtal med VD om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat, nuvarande och kommande utmaningar och planer. Vi har även gått igenom utvald dokumentation.

Resultat

Av ägardirektiven (KF 191210 §192) framgår bland annat att Herrljunga Elektriska AB:s resultat ska efter finansiella poster för moderbolaget Herrljunga Elektriska AB uppgå till ett belopp som motsvarar lägst 8 % av justerat eget kapital som ett rullande medelvärde över fyra år. Soliditeten ska överstiga 35%. Av bolagets årsredovisning noteras att Herrljunga Elektriska AB:s resultat för 2023 uppgår till 11,4 MSEK, vilket motsvarar en avkastning (justerat eget kapital) på 12 %. Soliditet uppgår till 57,4%.

Av aktiebolagslagen (ABL 10 kap. 3§) framgår att bolagets interna kontroll ska vara tillräckligt.

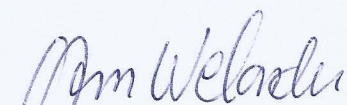
Bedömning

Bolaget har med god marginal uppnått ägarens krav avseende soliditet och även avkastningskrav sett snittet under de senaste fyra åren.

Som lekmannarevisorer bedömer vi sammantaget att Herrljunga Elektriska AB:s verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt sätt utifrån syfte och uttryck i bolagsordning och ägardirektiv samt från ekonomisk synpunkt bedrivits på ett tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att bolagets interna kontroll i allt väsentligt har varit tillräcklig.

Herrljunga den 20 februari 2024

Ann Welander

Kenth Hassmer

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Till styrelse och årsstämman för
Herrljunga Vatten AB med org. nr.
556739-5347

Till kommunfullmäktige i Herrljunga kommun

Granskningsrapport för år 2023

Bakgrund

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut. Styrelsens och VD:s ansvar gäller även föreskrifter, kommunala ändamål och befogenheter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Vi av fullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer, har granskat Herrljunga Vatten AB:s verksamhet under räkenskapsåret 2023.

Genomförande

Vi, lekmannarevisorer har tillsammans med sakkunnigt biträde genomfört samtal med VD om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat, nuvarande och kommande utmaningar och planer. Vi har även gått igenom utvald dokumentation.

Resultat

Samtal om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat, nuvarande och kommande utmaningar och planer har genomförts med VD.

Bolaget uppnår ägarens avkastningskrav om att resultat efter finansiella poster över tid skall följa den kommunala självkostnadsprincipen.

Bedömning

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som uttrycks i bolagsordning och ägardirektiv.

Bolagets verksamhet har bedrivits från ekonomisk synpunkt på ett tillfredsställande sätt.

Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Herrljunga den 20 februari 2024

Ann Welander

Kenth Hasmer

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Styrelsen i
Stiftelsen Herrljunga
Industrilokaler

STIFTELSEN HERRLJUNGA INDUSTRILOKALER

Med anledning av vårt uppdrag har vi medverkat vid genomgång av årsredovisningen för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler avseende verksamhetsåret 2023.

Vi har tagit del av räkenskapshandlingar, bokslut med förvaltningsberättelse samt styrelsens protokoll.

För fastigheterna Ölltorp 1:21, Herrljunga 26:1, Ljung 2:57 Kryddhuset, Remmene-Tokatorp 1:18, Sleipner 20, Herrljunga Lättorp 1:30, Herrljunga Ölltorp 1:17, Herrljunga Timotejen 14, Herrljunga Cider, Vreta 18:2 kontor, Herrljunga Ölltorp 1:23, Herrljunga Ölltorp 1:16, Herrljunga Sågen 1, Herrljunga Ölltorp 1:25, Herrljunga Filen 1, Herrljunga Vreta 10:9, 6:7 och Herrljunga Ölltorp 1:26 finns det särskilda hyrköpsavtal. Innebörden av dessa avtal är att hyresgästen äger förvärva fastigheten under kontraktstiden till ett pris som motsvarar låneskulden i fastigheten. Samtliga fastigheter är fullvärdeförsäkrade i Länsförsäkringar.

Efter finansiella intäkter och kostnader, bokslutsdispositioner och skatt redovisas ett överskott med 708 697 kronor. Som enligt styrelsens förslag överförs i ny räkning att sammanläggas till ett balanserat resultat under fritt eget kapital på 11 213 337 kr. Summa eget kapital uppgår till 11 813 337 kr.

Tillbyggnation på fastigheten Herrljunga Ölltorp 1:17 och Herrljunga Ölltorp 1:26 har färdigställts under året. Två nybyggnationer pågår en på fastigheten Herrljunga Ölltorp 1:23 och en på fastigheten Herrljunga Vreta 10:9, 6:7.

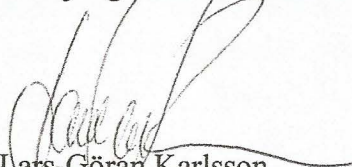
Två fastighetsförsäljningar har under året ägt rum fastigheten Stenunga 7:6 och del av fastigheten Ljung 1:206

Stiftelsen redovisar en vinst på 708 697 kr. Periodiseringsfonden har förstärkts med 415 000 kr och uppgår till 3 210 000 kr.

Soliditeten dvs. det egna kapitalet och obeskattade reserver i förhållande till balansomslutningen uppgår till 8 %.

I samband med genomgång av årsredovisningen har avstämning gjorts av balanserade tillgångs- och skuldposter. Stickprovsmässig granskning av verifikationerna har utförts.

Herrljunga den 1 februari 2024

Lars-Göran Karlsson
Revisor

Göte Olsson
Revisor

Anders Bergman
Revisor

Till styrelse och årsstämman för

Herrljungabostäder AB med org. nr. 556508-0909

Till *kommunfullmäktige i Herrljunga kommun*

Granskningsrapport för år 2023

Bakgrund

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut. Styrelsens och VD:s ansvar gäller även föreskrifter, kommunala ändamål och befogenheter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamheten och interna kontroll samt pröva om verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt gällande föreskrifter. Av aktiebolagslagen (ABL 10 kap. 3§) framgår att bolagets interna kontroll ska vara tillräckligt.

Vi av fullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer, har granskat Herrljungabostäder AB:s verksamhet under räkenskapsåret 2023.

Genomförande

Vi, lekmannarevisorer har genomfört samtal med VD samt bolagsekonomen om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat, nuvarande och kommande utmaningar och planer. Vi har även gått igenom utvald dokumentation.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Resultat

Genom beslut 2020-06-16 KF § 82 ändrades avkastningskravet i särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB från 3% till 2 % från och med 2020 till och med 2029 under förutsättning att nybyggnation av 64 lägenheter sker under den aktuella tidsperioden. *Soliditeten ska vara minst 15 %. Enligt årsredovisningen 2023 uppgår avkastning till 2,1 % (Över en rullande 4-årsperiod är avkastningen 2,2 %) och soliditet till 16,0 %.* Bolaget har därmed uppnått ägarens krav avseende soliditet och avkastningskrav.

Under året har flertal lägenheter färdigställs och prognosen är att målet om 64 nybyggda lägenheter till 2029 kommer att uppnås. Uthyrningsgraden 2023 ligger på 96,5 %, vilket är något lägre än 2022. Vi noterar att bolaget har arbetat med energieffektiviseringar samt underhållsåtgärder under 2023.

Av både kommunallagen och aktiebolagslagen (ABL 10 kap. 3§) framgår att bolagets interna kontroll ska vara tillräckligt. Herrljungabostäder AB har genomfört en riskanalys och identifierat risker per riskområden inför verksamhetsår 2023. Identifierade risker med tillhörande kontrollmoment har dokumenterats i internkontrollplanen.

Bedömning

Som lekmannarevisorer bedömer vi sammantaget att Herrljungabostäder AB:s verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt sätt utifrån syfte och uttryck i bolagsordning och ägardirektiv samt från ekonomisk synpunkt bedrivits på ett tillfredsställande sätt under 2023. Vi bedömer att bolagets interna kontroll i allt väsentligt har varit tillräcklig.

Herrljunga den 28 februari 2024.

Göte Olsson

Lars-Göran Karlsson

Till Styrelsen och årsstämman i

Nossan Förvaltningsaktiebolag

org. nr. 556737-5746

Granskningsrapport för år 2023

Vi av fullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisor, har granskat Nossans Förvaltning ABs verksamhet.

Styrelse och Verkställande Tjänsteman ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter, kommunala ändamål och befogenheter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet varit ändamålsenligt utifrån det syfte som uttrycks i bolagsordning och ägardirektiv.

Bolagets verksamhet har bedrivits från ekonomisk synpunkt på ett tillfredställande sätt.

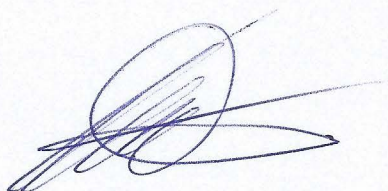
Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi finner därför ingen anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller Verkställande Tjänstemannen.

Herrljunga, 2024-03-04

Jonny Gustafsson

Kenth Hassmer

Av kommunfullmäktige i Herrljunga Kommun utsedda lekmannarevisorer